

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ,
ΤΟΜΕΑΡΧΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ:

Με κυρώσεις και θετική ατζέντα τα πράγματα δεν θα είχαν φτάσει έως εδώ

Οι πρόσφατες εξελίξεις στην ανατολική Μεσόγειο δεν ήταν αναπόφευκτες, σύμφωνα με τον πρώην υπουργό Εξωτερικών Γιώργο Κατρούγκαλο, που παρακολουθεί, όπως όλοι, με ανησυχία τις κινήσεις του τουρκικού ερευνητικού πλοίου «Oruc Reis» μεταξύ ελληνικής υφαλοκρηπίδας και κυπριακής ΑΟΖ. Ο τομεάρχης Εξωτερικών του ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει ότι η ελληνική κυβέρνηση θα έπρεπε εδώ και μήνες να δουλεύει «στη βάση μιας διττής προσέγγισης, που περιλαμβάνει αφενός την απειλή ισχυρών κυρώσεων, αφετέρου θετικές προοπτικές για την Άγκυρα αν δεχθεί να επιστρέψει στο τραπέζι του διαλόγου με όρους Διεθνούς Δικαίου».

Κατηγορεί την κυβέρνηση Μητσοτάκη για πολιτικό στρουθοκαμηλισμό - σχολιάζοντας την προσπάθειά της να υποτιμήσει τις συνέπειες της παραβίασης των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων μέσω διαρροών περί «θору-

βου»- και υπογραμμίζει την ανάγκη «να επιστρέψουμε σε μία εθνοστρατηγική με αρχή, μέση και τέλος, που να προλαμβάνει τέτοιες καταστάσεις και να θέτει ως σαφή στόχο την άσκηση πίεσης στην Τουρκία ώστε αυτή να επανέλθει στο τραπέζι του διαλόγου».

Να ξεκαθαρίσουμε στους αναγνώστες και τις αναγνώστριες ότι ο Κατρούγκαλος μίλησε στην «Α» την Πέμπτη -καθώς όλες οι κυριακάτινες εφημερίδες πήγαν τα ζημερώματα της Παρασκευής στο τυπογραφείο- αποτέλεσμα να μην γνωρίζει κανείς ούτε τι αποφάσισαν οι υπουργοί Εξωτερικών της Ε.Ε. στο έκτακτο συμβούλιό τους ούτε εάν είχε κάποιο αποτέλεσμα το αποτέλεσμα η συνάντηση του Νίκου Δένδια με τον Αμερικανό ομοσπονιολόγο του Μάικ Πομπέο στη Βιέννη. Αν και οι ομιλίες για τις δύο ναυπηγήσεις δεν ήταν και οι καλύτερες για την ελληνική διπλωματία...

ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ ΚΑΚΗ ΜΠΑΛΗ

Τελικά είμαστε κοντά σε ένα θερμό επεισόδιο με την Τουρκία; Αν ναι, πώς μπορεί να αποτραπεί;

«Όσο κλιμακώνεται η τουρκική επιθετικότητα τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος επεισοδίου, έστω και από ατύχημα. Για τον λόγο αυτόν, αλλά και για λόγους αρχής, ο ΣΥΡΙΖΑ έχει υπογραμμίσει εδώ και μήνες την ανάγκη να επιστρέψουμε σε μία εθνική στρατηγική με αρχή, μέση και τέλος, που να προλαμβάνει τέτοιες καταστάσεις και να θέτει ως σαφή στόχο την άσκηση πίεσης στην Τουρκία, ώστε αυτή να επα-

νέλθει στο τραπέζι του διαλόγου.

Αυτό δεν το λέμε καθόλου αφηρημένα, αλλά με βάση την κυβερνητική εμπειρία της περιόδου 2016-2019, όπου και τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας προσπίδαμε, και σοβαρό επεισόδιο δεν υπήρξε, και τον διάλογο κρατήσαμε ζωντανό, με τέσσερις επισκέψεις του Αλέξη Τσίπρα στην Τουρκία και μία του Τούρκου Προέδρου στην Ελλάδα.

Σήμερα αντιμετωπίζουμε μια πρωτοφανή κρίση αμφισβήτησης των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, η οποία, από τον σχεδιασμό της, επιδιώκει τη δημιουργία τετελεσμέ-

νων γεγονότων νομικής φύσης. Το ερευνητικό πλοίο «Oruc Reis» πραγματοποιεί έρευνες για πολλές ημέρες εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας, σε αντίθεση με ό,τι είχε συμβεί τον Οκτώβριο του 2018, όταν είχε αποτραπεί παρόμοια απόπειρα του ερευνητικού πλοίου «Barbaros».

Να διευκρινίσω ότι από πλευράς Διεθνούς Δικαίου τα κράτη δεν ασκούν μεν πλήρη κυριαρχία επί της υφαλοκρηπίδας τους, όπως ασκούν εντός των χωρικών τους υδάτων, απολαύουν όμως κυριαρχικών δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων είναι και το αποκλειστικό δικαίωμα

διαξαγωγής σεισμικών ερευνών. Όταν επομένως, όπως συνέβη με το «Oruc Reis», διεξάγονται έρευνες χωρίς άδεια, η σκοπιμότητα είναι προφανής: να σταλεί έμπρακτο μήνυμα «γκριζαρίσματος» των δικαιωμάτων μας αυτών και έμπρακτες διεκδίκησης της συγκεκριμένης θαλάσσιας οικονομικής ζώνης.

Η προσπάθεια της κυβέρνησης μέσω διαρροών να υποτιμήσει τις συνέπειες της παραβίασης των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, με τον θλιβερό ισχυρισμό περί «θоруβου», αποτελεί κλασική περίπτωση πολιτικού στρουθοκαμηλισμού, ανάλο-

γη του περιστατικού των Τούρκων στρατιωτών στη νησίδα του Έβρου. Από τη στιγμή που ποντίστικα λώδια εντός της υφαλοκρηπίδας μας για να γίνουν έρευνες, στείλονται αμφισβήτησης κυριαρχικών μας δικαιωμάτων.

Είναι νομικά εντελώς αδιάφορη η ποιότητα ή η αποτελεσματικότητα των ερευνών και πόσο επηρεάζονται από τον «θоруβο». Αυτό που γίνεται. Για τον λόγο αυτόν την πρώτη στιγμή ζητήσαμε ποταπεί η παραβίαση των δικαιωμάτων μας και τονίσαμε ότι η μόνη επικοινωνιακή τεχνάσμα-

ποδυναμώνουν τις θέσεις μας στη διεθνή κοινότητα.

Νομίζετε ότι η καγκελάριας Μέρκελ αναλαμβάνει τώρα τον ρόλο που είχε ο Χόλμπρουκ στην κρίση των Ιμίων;

«Βρισκόμαστε σφώς σε μια νέα φάση, όπου η Τουρκία επιχειρεί να καταστεί μεσογειακή ναυτική δύναμη και ο Τούρκος Πρόεδρος ηγέτης ενός παγκόσμιου ισλαμιστικού κινήματος αξιωματών της στήριξη των ΗΠΑ στον τουρκικό ρόλο στη Λιβύη και τις αδυναμίες της Ε.Ε.

Ο Αλέξης Τσίπρας πρώτος τόνισε ότι ο μόνος τρόπος να πιστέψω να επιστρέψω στον διάλογο μια Τουρκία που κινητοποιείται σε αυτήν την κλίμακα είναι να αναλάβει η Ε.Ε. τις ευθύνες της και να ενεργοποιηθεί η γερμανική προεδρία. Άλλωστε η καγκελάριας Μέρκελ είναι εκείνη που έχει τους καλύτερους διαλόγους και μοχλούς πίεσης σε σχέση με τον Τούρκο Πρόεδρο.

Το ερώτημα είναι αν είναι διατεθειμένη, στην τελευταία περίοδο της διακυβέρνησής της, να «ανοίξει» τον πολυεπίπεδο ευρωτουρκικό διάλογο (που περιλαμβάνει από τη Λιβύη και τη Συρία μέχρι την τελωνειακή ένωση Ε.Ε. - Τουρκίας, το προσφυγικό, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την τουρισμό) προς όφελος της ειρήνης στην ανατολική Μεσόγειο.

Είναι σαφές ότι παράλληλα απαιτείται ενεργοποίηση και της Γαλλίας, που είναι ισχυρή ναυτική δύναμη και παραδοσιακός σύμμαχος της Ελλάδας στη Μεσόγειο, αλλά και η συνολική ενεργοποίηση της Ε.Ε. Η ελληνική κυβέρνηση έπρεπε εδώ και μήνες να δουλεύει σε αυτήν την κατεύθυνση, στη βάση μιας διττής προσέγγισης, που περιλαμβάνει αφενός την απειλή ισχυρών κυρώσεων, αφετέρου θετικές προοπτικές για την Άγκυρα αν δεχθεί να επιστρέψει στο τραπέζι του διαλόγου με όρους Διεθνούς Δικαίου.

Αντί αυτού είδαμε μια κυβέρνηση που έκανε οκτώ μήνες να θέσει θέμα κυρώσεων και αποδέχτηκε να εξαιρεθεί τελείως από τον ευρωτουρκικό διάλογο που άρχισε τον Μάρτιο.

Υπάρχουν περιθώρια για έγκαιρο «θετικό και παραγωγικό» διάλογο με την Τουρκία, όπως προτείνει ο επικεφαλής της ευρωπαϊκής διπλωματίας Ζοσέπ Μπορέλ;

Αυτό εξαρτάται απολύτως από την επιτυχία της προηγούμενης στρατηγικής. Άλλωστε κάθε άλλο παρά άρρωτη είναι η συγκεκριμένη στιγμή από ισχυρές κυρώσεις η Τουρκία: η οικονομία της είναι ιδιαίτερα εύρωστη, λόγω τόσο του κορωνοϊού όσο και της πτώσης της τουρκικής λίρας έναντι δολαρίου και ευρώ.

Η έξοδος του «Oruç Reis» ήταν η απάντηση της Τουρκίας στη μερική συμφωνία Ελλάδας - Αιγύπτου για τις θαλάσσιες ζώνες. Καλώς την υπέγραψε η χώρα μας; Τι διαφορετικό θα κάνατε εσείς ως υπουργός Εξωτερικών;

«Όπως είδατε και από τη σχετική ανακοίνωση του ΣΥΡΙΖΑ, το πρώτο και κύριο θέμα μας με τη συμφωνία είναι ότι δεν εντάσσεται σε μια συνολική εθνική στρατηγική για το πού πάμε, τι θέλουμε να κάνουμε και πώς αξιοποιούμε τις συμφωνίες μας για να το κάνουμε. Σαφώς στο πλαίσιο μιας τέτοιας συνεκτικής εθνικής στρατηγικής μια καλή συμφωνία οριοθέτησης ΑΟΖ με την Αίγυπτο ήταν απολύτως αναγκαία.

Επισημάναμε, βεβαίως, επικίνδυνα προηγούμενα που δημιουργεί η οριοθέτηση, η οποία δικαιοδοτεί τη Ρόδο, ενώ φαίνεται να συνδυάζεται με μειωμένη επήρεια για το μεγαλύτερο νησί του Αιγαίου, την Κρήτη, και ανάλογα μικρότερα για τα άλλα μας νησιά. Μέχρι να έχουμε επαρκείς διευκρινίσεις επί αυτών δεν μπορούμε παρά να επιφυλαχθούμε ως προς την τελική αξιολόγηση της συμφωνίας.

Θεωρείτε ότι έχει νόημα ο καβγάς για τους υδρογονάνθρακες, όταν η τιμή του πετρελαίου είναι στα τάρταρα, άρα η όποια εξόρυξη και εκμετάλλευσή τους ασύμφορη, και κυρίως όταν κάτι πρέπει να κάνουμε όλοι για την κλιματική αλλαγή;

«Η ανάγκη αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης αποτελεί ο-

Μόνο αν πάρουμε στα σοβαρά τη συζήτηση για υφαλοκρηπίδα / ΑΟΖ αποφασίζοντας ποιες είναι οι κόκκινες γραμμές μας και ποια τα περιθώρια συμβιβασμού μπορούμε να αγωνιστούμε πραγματικά για ειρήνη στο Αιγαίο και την ανατολική Μεσόγειο

Η εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση οφείλει πάντα να διατηρεί ανοιχτούς διαύλους με την τουρκική ηγεσία και εμείς, ως δύναμη της Αριστεράς, οφείλουμε πάντα να στηρίζουμε τις δυνάμεις της δημοκρατίας και της ειρήνης στη γείτονα χώρα

ριζόντιο πρόταγμα για όλους τους τομείς της οικονομίας, αξιακή προτεραιότητα για την Αριστερά και στην πραγματικότητα όρο επιβίωσης της ανθρωπότητας. Αποτελεί όμως λάθος να αντιδιαστέλλουμε την ανάγκη αυτή με την πολιτική και οικονομική ανάγκη οριοθέτησης ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας.

Καταρχάς διότι τα οικονομικά δικαιώματα που απορρέουν από αυτές δεν αφορούν μόνον τους υδρογονάνθρακες, αλλά και άλλες οικονομικές δραστηριότητες, όπως, π.χ., την αλιεία. Περαιτέρω επειδή η οριοθέτηση εντάσσεται στο γενικότερο γεωστρατηγικό περιβάλλον της περιοχής. Εφόσον ολοκληρωθεί στο τραπέζι του διαλόγου ή στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας διεθνούς δικαστηρίου, βάσει των κανόνων του Διεθνούς Δικαίου, θα οδηγήσει στη συνολική αποκλιμάκωση της έντασης με την Τουρκία.

Μόνο αν πάρουμε στα σοβαρά τη συζήτηση για υφαλοκρηπίδα / ΑΟΖ αποφασίζοντας ποιες είναι οι κόκκινες γραμμές μας και ποια τα περιθώρια συμβιβασμού μπορούμε να αγωνιστούμε πραγματικά για ειρήνη στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο.

Μπορεί να βρεθεί ένα δίκαιο modus vivendi με την Τουρκία στην ανατολική Μεσόγειο χωρίς την επίλυση του Κυπριακού;

«Η δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού είναι όρος για την πλήρη εφαρμογή των κανόνων ειρηνικής συνύπαρξης και καλής γειτονίας του Χάρτη των Η.Ε. στην ευρύτερη περιοχή και για πλήρη εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών

σχέσεων.

Από την άλλη μεριά ενδεχόμενη επίλυση, σύμφωνα με τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου, της διαφοράς μας για ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα με την Τουρκία θα δημιουργήσει θετικός όρος και για την επίλυση του Κυπριακού, ως ζητήματος και πάλι εφαρμογής κανόνων Διεθνούς Δικαίου και των σχετικών αποφάσεων του ΟΗΕ. Άρα η μια διαφορά δεν αποτελεί όρο, αλλά ενδεχομένως καταλύει επίλυση της άλλης.

Κατά τη διακυβέρνησή μας προσηλωθήκαμε να προωθήσουμε παράλληλα τον διάλογο και ως προς τις δύο και αυτή θεωρώ ότι είναι η ορθή στρατηγική. Τώρα πρέπει να αγωνιστούμε όλοι ώστε να υπάρξει το συντομότερο δυνατόν επανέναρξη των συνομιλιών στη βάση του πλαισίου Γκουτέρες με σκοπό τη δίκαιη και βιώσιμη λύση.

Πώς βλέπετε την εσωτερική κατάσταση στην Τουρκία; Θεωρείτε ότι απειλείται η παντοδυναμία του Ερντογάν;

«Η παντοδυναμία του Προέδρου Ερντογάν έχει ήδη τεθεί υπό αμφισβήτηση από τις τελευταίες δημοτικές εκλογές. Αυτό κάθε άλλο παρά σημαίνει ότι έχει φτάσει όντως άλλο τινός το τέλος της εποχής Ερντογάν. Εναπόκειται στον τουρκικό λαό να αξιολογήσει τις εναλλακτικές και να αποφασίσει. Η εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση οφείλει πάντα να διατηρεί ανοιχτούς διαύλους με την τουρκική ηγεσία και εμείς ως δύναμη της Αριστεράς οφείλουμε πάντα να στηρίζουμε τις δυνάμεις της δημοκρατίας και της ειρήνης στη γείτονα χώρα.

Στην διεξάγονται έρευνες κυρίως όρεση, όπως κάνει τώρα το «Oruç Reis», η σκοπιμότητα είναι προφανής: να σταλεί έμμεσο μήνυμα «γκριζορίσματος» των δικαιωμάτων μας αυτών και έμμεσοις διεκδίκησης της συγκεκριμένης θαλάσσιας οικονομικής ζώνης